

NEPCon Interim Standard for vurdering av skogforvaltning i Norge

Tittel: NEPCon Interim Standard for vurdering av skogforvaltning i Norge

Godkjent av:	Forest and Climate Programmes Manager
Gjelder fra:	19 December 2014
Kontaktperson:	Mateo Cariño Fraisse
Kontakt e-post:	mcf@nepcon.net
Scope:	International
Dato for denne versjonen:	19 December 2014
Konsulteringsperiode:	OPEN
Godkjennelsesorgan:	FSC™/ASI

Forsidebilde: FSC sertifisert skog på Gran Canaria, Canary Islands, Spain. Mateo Cariño/NEPCon

Innholdsfortegnelse

1. Introduksjon 4

2. Bakgrunn 4

3. Offentlig kommentar 4

4. Regionale standarder 5

5. Struktur for NEPCons Standarder 6

6. Indikatorer for små og store skogsdriftsenheter 6

7. Innhold 7

Anneks 1: FSC Forklaring av uttrykk 30

Annex 2: Liste over nasjonalt og lokalt lovverk relevant for skogforvaltningen i Norge 33

Annex 3: Liste over multilaterale miljøavtaler og ILO konvensjoner som er ratifiseret av Norge 34

Annex 4: Liste over offisielt truede arter i Norge 35

Annex 5: Sammendrag av sertifiseringsprosessen 36

1. Introduksjon

Et av NEPCons hovedformål er å anerkjenne god skogskjøtsel gjennom troverdig uavhengig sertifisering av skogbruk. NEPCon er et sertifiseringsorgan som er akkreditert av Forest Stewardship Council™. Formålet med disse standardene er å forsyne skogforvaltere, skogeiere, skogsindustrien, forskere, miljøvernere og øvrige interesserte med informasjon om de aspekter av skogskjøtselen som NEPCon evaluerer for å nå frem til sertifiseringsbeslutninger i Forest Stewardship Council (FSC™) sertifiseringssystem.
Disse standardene er standard startgrunnlag for utviklingen av spesifikke NEPCon Interim region standarder som skal utvikles I alle områder hvor det ikke finnes eksisterende godkjente FSC standarder. Prinsipper, kriterier og indikatorer[1] kan brukes til vurdering av alle skogeiendommer (FME's) med tømmerproduksjon som hovedformål (men ikke som eneste formål). Disse standardardene er globale i søknad for alle skogstyper. Denne Standarden vil bli gjennomgått årlig og and redigert dersom det er behov for å forsikre seg om en kontinuerlig konformitet mot godkjente FSC politikk, standarder, direktiver, retningslinjer og informasjons noter som hjelper å kunne forstå FSC Prinsipper og kriterier.

2. Bakgrunn

Skoger kan skjøttes med tanke på flere hensikter og produkter. Denne type forvaltning kan forekomme I naturlige skoger eller plantasjer, for ikke-tømmer skogprodukter, inkludere mekanisert eller manuell hogst, og kan bli forvaltet av store industrielle foretak eller av lokale samfunn eller av skogeierforeninger. Det finnes mange mulige kombinasjoner. Et kritisk spørsmål har vært – hvordan evalueres det brede spekteret av økologiske, sosio-økonomiske og forvaltningsmessige effekter av skogskjøtselsaktiviteter på en klar og konsistent måte, basert på en kombinasjon av forskning og praktisk erfaring?

3. Offentlig kommentar

Sertifiseringsprosessen inneholder både private og offentlige aspekter. Sertifiseringsvurderinger er ikke offentlige dokumenter med mindre det er spesielt krevet av loven (f.eks visse offentlige skoger) eller med mindre det er gitt tillatelse til offentliggjørelse av det sertifiserte foretaket. Uansett vil tre offentlige dokumenter være tilgjengelige for hvert enkelt sertifisert skogforvaltningsforetak:

1. Et offentlig interessenthøringsdokument som annonserer hver enkelt evaluering minst 45 dager før feltarbeidet påbegynnes
2. Den benyttede sertifiseringsstandarden, og
3. Et offentlig sammendrag av resultatene fra hver enkelt skogsertifisering

[1] Det er NEPCons filosofi å ha en sertifiseringsprosess som er så enkelt og rett fram som mulig, uten å gå på akkort med teknisk kvalitet, for å kunne fremme verdien av sertifiseringen som en utdannende, meningsdannende og opplærende redskap. I praksis betyr dette å skrive så tydelig som mulig og unngå å bruke tekniske uttrykk.

Dokumentet fra interessenthøringen informerer offentligheten om evalueringen minst 45 dager før evalueringen finner sted. Dokumentet offentliggjøres innen- eller under en evaluering. Dokumentet er vanligvis distribuert personlig, med fax, mail eller e-post, og er lagt opp på NEPCons hjemmeside www.nepcon.net. Den relevante NEPCon standarden for hver evaluering offentliggjøres også før- eller under evalueringen og er en del av den offentlige dokumentsamlingen som er knyttet til hver skogsertifisering. Det offentlige sammendraget av sertifiseringen skrives som del av sertifiseringsprosessen og er bare tilgjengelig etter et foretak er blitt godkjent til sertifisering. Det er mulig å kopiere disse offentlige høringsdokumenter eller NEPCon Interim Skogforvaltningsstandard fra vår hjemmeside: www.nepcon.net. Offentlige sertifiseringssammendrag, finnes på FSC´s hjemmeside: www.fsc-info .org. eller ved kontakt med NEPCon hovedkvarter (NEPCon | | Filosoofi 31 I 50108 Tartu, Estonia). **Vi oppfordrer på det sterkeste til å gi oss innspill, enten positive eller negative, som gjelder våre kandidater eller sertifiserte foretak, sertifiseringsstandarder eller sertifiseringsprosedyrer.**

OBS ved bruk av denne standarden: Alle aspekter ved denne standarden er å ansees som normative, inkludert i scope, standard effektive datoer, referanser, betingelser og definisjoner, oversikter og vedlegg dersom ikke annet er angitt.

4. Regionale standarder

FSC-arbeidsgrupper rundt om i verden utvikler lands- eller regions spesifikke skogsertifiseringsstandarder. NEPCon støtter fullt ut opp om, og oppmuntrer og deltar når dette er mulig i slike prosesser. Vår erfaring viser at prosessen med å utvikle regionale standarder er særdeles avgjørende. Å utvikle regionale standarder er en veldig fin måte å engasjere offentligheten i viktige og brede diskusjoner som gjelder fremtiden for skog og samfunn. Med andre ord, å utvikle regionale standarder skal ikke bare ses som en teknikalitet, men også som en måte som emnet bæredyktig skogforvaltning kan formidles.

Som en del av FSC-prosessen, utvikles regionale standarder av en regional arbeidsgruppe. Også felttesting, revisjon og godkjennelse gjennomføres av den regionale arbeidsgruppen. Deretter sendes standarden til FSC's internasjonale hovedkvarter for endelig godkjennelse. Det ferdige, og godkjente, produktet er en FSC-akkreditert standard. Når først standarden er akkreditert, må alle FSC-godkjente sertifikatutstedere (som NEPCon) bruke den godkjente regionale standard som det fundamentale grunnlaget for FSC-sertifisering i landet /regionen. Sertifikatutstedere kan velge å være strengere enn den regionale standarden, men de må ikke være mindre strenge.

I alle lande eller regioner som ikke er dekket in av en FSC-akkreditert standard vil NEPCon utvikle en lokalt tilpasset eller midlertidig standard som kan brukes til å vurdere skogskjøtselen i det aktuelle geografiske området. Den tilpassede standard er utviklet ut fra NEPCons generiske standard og indikatorene er modifisert så de passer inn i den lokale kontekst (f.eks. lovverk, miljømessige, sosiale og økonomiske perspektiver). Dokumentet skal oversettes til det offisielle språket i det land hvor skogsenheten som skal evalueres, er lokalisert. Det skal formidles for konsultasjon minst 45 dager før oppstart av feltarbeid som gjelder en full assessment. Distribusjon til de viktigste interessenter skjer via internett (e-post og legges ut på NEPCon sin hjemmeside) vanlig post og ved personlige møter.

NEPCon har også brukt andre kilder som basis og som inspirasjon for utvikling av indikatorer og bekreftelser av Interim Standarden. De dokumentene som blant annet er gjennomgått og sett på ved utvikling av denne Interim Standarden er:

- FSC-STD-01-001 (version 4-0) FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship
- FSC-STD-20-002 (version 3-0) Structure, content and local adaptation of certification body generic Forest Stewardship Standards.
- FSC-POL-30-401 FSC certification and ILO conventions.

- FSC-STD-01-003 SLIMF Eligibility Criteria
- NEPCon Generic Standards for Assessing Forest Management
- NEPCon Global Non Timber Forest Product Certification Addendum

5. Struktur for NEPCons Standarder

NEPCons generiske standarder er basert direkte på FSC's prinsipper og kriterier for Forest Stewardship (**FSC-STD-01-001)** og inkluderer spesifikke generiske indikatorer for hvert kriterie for å kunne lage en global NEPCon standard.

Disse indikatorer er utgangspunktet for utviklingen av regionale "NEPCon Interim Standards", som skal anvendes i skogen av skogsinspektører for å evaluere bæredyktigheten av skogforvaltningen og konsekvensene for den aktuelle skogsenhet.

Standardene er delt inn i følgende 10 prinsipper:

1. Overholdelse av lovverk og FSC's prinsipper
2. Rettighetsforhold og ansvar
3. Urfolks rettigheter
4. Samfunnsrelasjoner og arbeiderrettigheter
5. Skogens nytteverdier
6. Miljøpåvirkninger
7. Driftsplan
8. Overvåking og kontroll
9. Pleie og bevaring av skog med høy verneverdi (High Conservation Value Forests, HCVF)
10. Plantasjer

I standarden er hvert enkelt FSC prinsipp med tilhørende kriterier skrevet sammen med NEPCons generiske indikatorer. Alle kriterier i alle prinsipper må evalueres ved hvert assessment med mindre bestemte prinsipper vurderes å være irrelevante av NEPCons inspektører (f.eks. Prinsipp 10 er ikke relevant dersom plantasjer ikke finns på skogseiendommen).

6. Indikatorer for små og store skogsdriftsenheter

Som påkrevd av FSC' sine retningslinjer har NEPCon utviklet indikatorer for visse kriterier[2] som er spesifikke for visse størrelser av virksomheter. Klare kvantitative definisjoner for mindre versus større skogeiendommer er inkludert i de regionale NEPCon Interim Standarder. Der hvor NEPCon ikke har fastlagt regionale grenseverdier for størrelser på skogeiendommer bør skogeiendommer større enn 50.000 ha regnes som store skogforvaltningsenheter (FME). Definisjonen for mindre forvaltningsenheter er bestemt av FSC's regionale grenseverdier som gjelder for mindre skogeiendommer og skogeiendommer drevet med lav intensitet (SLIMF). Disse grenseverdier er fastlagt på globalt nivå av FSC (100 ha) eller av FSC på nasjonalt plan.

[2] Kriterier 6.1, 6.2, 6.4, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5. 9.1, 10.5 and 10.8.

7. Innhold

A Standardens omfang

Denne standarden skal bli grunnlaget for FSC skogsforvaltningssertifisering av skogforvaltningsselskaper i Norge.

B Standardens ikrafttredelsesdato

Denne standarden gjelder fra 3. november 2014.

C Referanser

FSC-STD-01-001 v. 4.0 FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship

FSC-STD-01-002 (v1-0) FSC Glossary of Terms

D Termer og definisjoner

FSC definisjoner tilhørende denne standard kan finnes ordboken i Annex A.

Akronymer:

FME: Skogforvaltningsenhet

FSC: Forest Stewardship Council

HCVF: Skog med høy verneverdi (High Conservation Value Forests)

SLIMF: Small and Low Intensity Managed Forests

FSC Principles and Criteria & NEPCon Generic Indicators

Prinsipp 1: Overholdelse av lovverk og FSCs prinsipper

Prinsipp 1: Overholdelse av lovverk og FSCs prinsipper

Skogforvaltningen må respektere all relevant lovverk i det aktuelle land, internasjonale traktater og avtaler som landet har underskrevet, samt leve opp til alle FSCs prinsipper og kriterier.

1.1 Skogforvaltningen må respektere lovverk og forskrifter og administrative krav, også regjeringens krav.

1.1.1. Skogeier skal ha rutiner som sikrer at lovverk og andre myndighetskrav blir fulgt ved drift av skogeiendommen.

1.2 Alle relevante og lovlig foreskrevne avgifter, skatter og andre akseptable økonomiske krav skal betales.

1.2.1 Skogeieren skal betale de skatter og avgifter som er knyttet til skogbruket, og skal kunne dokumentere dette.

1.2.2 Dersom betalinger ikke er gjort i tide skal en avtale med relevante institusjoner om en plan for betaling foreligge

1.2.3 Skogeieren skal gjennom avtaler med underleverandører kreve at entreprenører eller andre som gjennomfører oppdrag i skogen oppfyller kriteriet.

1.3 I underskriftsland skal forordningene i alle bindende internasjonale avtaler, som for eksempel CITES, ILO-konvensjonene, ITTA og Konvensjonen om biologisk mangfold, overholdes.

1.3.1 Skogeieren skal forstå og respektere alle bindende internasjonale avtaler. Der myndighetene har innarbeidet avtalene i norsk lovverk må skogeier følge lovverket.

1.3.2 Skogeier skal oppfylle intensjonene i relevante konvensjoner inklusive CITES, Convention on Biological Diversity og ILO konvensjoner (29, 87, 98, 100, 105, 111, 138, 182 og andre bindende konvensjoner).

1.4 Konflikter mellom lovverk, regler og FSCs prinsipper og kriterier må evalueres med tanke på sertifisering fra sak til sak av sertifiseringsorgan og involverte eller berørte parter.

1.4.1 Skogeier skal identifisere evt. konflikter mellom FSC P&C og lovverk som regulerer skogforvaltningen

1.4.2 Identifiserende konflikter mellom lovverk, regler og FSC P&C bør evalueres med tanke på sertifisering fra sak til sak av sertifiseringsorgan og involverte eller berørte parter

1.5 Et sertifisert forvaltningsområde må beskyttes mot ulovlig hogst, bosetting og annen ikke-godkjent aktivitet.

1.5.1. Bare skogeier, og de som er bemyndiget av skogeier, har rett til å gjennomføre skogbrukstiltak på eiendommen. Utnytting av eventuelle rettigheter til å ta ut trevirke i skogen er unntaket herfra.

1.5.2. Dersom skogeier eller andre registrerer ulovlig uttak av tømmer, eller annen aktivitet på eiendommen, som ikke er under skogeiers kontroll, skal skogeier treffe tiltak for å stoppe/forhindre slik aktivitet.

1.5.3 Ulovlig hugst, bosetting og annen ikke-godkjent aktivitet skal registreres og rapporteres til relevante myndigheter.

1.6 Skogeiere og forvaltere av skogen må forplikte seg til på lang sikt å respektere FSC's prinsipper og kriterier.

1.6.1 For store skogforvaltningsenheter, skal skogeier ha et offentlig tilgjengelig retningslinje-dokument, hvor i skogeier erklærer sin langsiktige forpliktelse til å følge den norske FSC-standard.

1.6.2 Skogeier skal ikke gjennomføre tiltak som er i klar strid med FSC P&C på skogsarealer som ikke er omfattet av FSC FM evaluering

1.6.3 Skogeier skal utlevere all informasjon om skogsarealer som denne helt eller delvis har forvaltningsansvaret for, med det formål å demonstrere oppfyllelse av gjeldende FSC politikker for partiell sertifisering og for friholdelse av arealer fra sertifisering

Prinsipp 2: Rettighetsforhold og ansvar

Eier- og rettighetsforhold til skog og mark må beskrives klart og dokumenteres juridisk.

2.1 Det må framlegges klar dokumentasjon for langsiktige rettigheter til å utnytte skogen (for eksempel skjøte, hevdvunne rettigheter eller leieavtaler).

2.1.1. Dokumentasjon for hjemmel til skogeiendom og rett til å drive skogbruk på eiendommen kan være skjøte eller bindende avtale. Om der er flere eiere skal alle forplikte seg til kravene i sertifiseringen.

2.2 Lokalsamfunn med hevdvunne rettigheter eller bruksretter må bevare innflytelse på skogforvaltningen i tilstrekkelig grad til å dra nytte av disse rettigheter eller bruksretter, med mindre de bevist overdrar kontrollen til andre aktører.

2.2.1 Skogeier eller skogeiers representant skal ha kjennskap til og respektere rettigheter i området som kan ha betydning for skogforvaltningen, eksempelvis bruksretter, servitutter, sedvanerett mv. Disse rettigheter skal tydelig dokumenteres av skogeieren.

2.2.2 Skogeier skal kunne dokumentere at lokalsamfunnet, og andre relevante aktører er blitt informert om og har akseptert skogoperasjoner som har betydning for disse aktørers bruk av skogen.

2.2.3 Lokalsamfunnet og andre aktører med bruksrett, servitutter og lignende skal inkluderes ved planlegging av større skogoperasjoner.

2.2.4 Skogeier eller skogeiers representant skal respektere allmennhetens rett til fri ferdsel, samt rett til å plukke bær og sopp innenfor de rammer som settes av Friluftsloven og annet relevant lovverk.

2.2.5 Skogeier eller skogeiers representant skal informere berørte interessenter ved større skogforvaltningstiltak, som kan ha betydelig konsekvens for bruksretter, servitutter, sedvanerett mv. Kontakten må kunne dokumenteres.

2.2.6 Næringsutøvelse på skogarealene skal gjennomføres slik at den frie ferdselsretten også i realiteten opprettholdes.

2.2.7 Innen rammene for rimelig næringsutnytting og privatlivets fred skal skogeier bidra til hensiktsmessige løsninger for anlegg av stier, skiløyper, rasteplasser o.l. og for uteområder for barnehager, skoler og skolefritidsordninger, og skogeier skal gi tillatelse til slike, når det ikke er i strid med viktige næringsmessige eller økologiske hensyn. Dette endrer ikke rettighetsforholdene etter.

2.3 Tvister om bruksrettigheter må løses ved hensiktsmessige prosesser. Omstendighetene rundt og status for større tvister skal klargjøres i forbindelse med sertifisering. Eiendommer med omfattende konflikter vil normalt ikke kunne sertifiseres.

2.3.1 Skogeier eller skogeiers representant skal håndtere, besvare og i ettertid kunne dokumentere tvister vedr. bruksrett.

2.3.2 Skogeier eller skogeiers representant skal aktivt bidra til å løse eventuelle bruksrettstvister og sikre at parter involveres respektfullt og konsistent.

2.3.3 Skogeier skal vise markant fremgang i håndtering av vesentlige tvister

Prinsipp 3: Urfolks rettigheter

Urfolks juridisk etablerte rettigheter og sedvanerett for eie, bruk og forvaltning av land, områder og ressurser må anerkjennes og respekteres.

3.1 Urfolk skal kontrollere skogforvaltningen innen egne landområder, med mindre de bevisst har overdratt kontrollen til andre aktører.

3.1.1 Skogforvaltningen må identifisere urfolks sedvanlige/tradisjonelle rettigheter til skogens ressurser (tømmer- og ikke tømmerprodukter) i de områder hvor urfolk har etablert tradisjonelle eller juridiske rettigheter til jord/territorier eller skogressurser og hvor deres rettigheter er formelt anerkjent i skriftlige avtaler. Spesifikke områder bør merkes på kart

3.1.2 Ingen skogdrifts operasjoner skal utføres i områder identifisert i 3.1.1 uten klare bevis på frivillig og velinformert samtykke fra urfolk som hevder å ha slike tradisjonelle eller juridiske rettigheter til jord eller skogressurser.

3.1.3 Avtaler med urfolk skal respekteres.

3.2 Skogforvaltningen skal, hverken direkte eller indirekte, true eller forringe urfolks ressurser eller rettigheter.

3.2.1 Det skal ikke finnes beviser eller indikasjoner på at skogforvaltningsenheten truer urfolks rettigheter eller ressurser.

3.3 Områder med spesiell kulturell, økologisk, økonomisk eller religiøs betydning for urfolk skal identifiseres klart i samarbeid med urfolkene selv og må anerkjennes og beskyttes ved skogforvaltningen.

3.3.1 Områder som er av spesiell kulturell, økologisk, økonomisk eller religiøs betydning for urfolk, skal dokumenteres i ledelsens plandokumenter. Områdene bør merkes på kart eller i skogen.

3.3.2 Retningslinjer og prosedyrer for identifisering av spesielle områder skal inkludere berørte urfolk eller spesialister utpekt av de berørte urfolk.

3.3.3 Spesielle områder bør identifiseres i drifts- og ledelsesplaner.

3.3.4 Spesielle områder skal beskyttes ved skogsdrift.

3.4 Urfolk har rett til kompensasjon for bruk av deres tradisjonelle kunnskaper om anvendelse av arter i skogen eller forvaltningssystemer i skogsdrift. Ved slik kompensasjon skal det foreligge en formell avtale før skogsdrift igangsettes.

3.4.1 Skriftlige eller muntlige avtaler vedrørende kompensasjon skal foreligge når tradisjonell kunnskap brukes til kommersielle formål.

3.4.2 Systemer til utrekning av kompensasjon skal være lagt fast innen igangsetting av skogoperasjoner som berører urfolks interesser.

Prinsipp 4: Samfunnsrelasjoner og arbeiderrettigheter

Skogforvaltningen må opprettholde eller bedre den langsiktige sosiale og økonomiske situasjonen for arbeiderne og lokalsamfunnet.

4.1 Lokalsamfunn i eller nær skogforvaltningsområdet skal gis muligheter for sysselsetting, opplæring og andre tjenester.

4.1.1 Lokalsamfunn i eller nær skogforvaltningsområdet skal gis lik eller bedre muligheter for sysselsetting, opplæring og andre tjenester.

4.1.2 Skogeier skal prioritere lokale entreprenører/kontraktører og leverandører av tjenester dersom disse kan tilby tilsvarende tjenester som leverandører fra andre områder.

4.2 Skogforvaltningen skal som et minimum overholde alle relevante lover og regler som gjelder helse, miljø og sikkerhet for arbeidstakerne og deres familier.

4.2.1 Lønninger og andre goder (helse, pensjon, overtid, overnatting, mat) for arbeidstakere og entreprenører skal være på nivå med (ikke under) gjeldende lokalt nivå

4.2.2.Skogeier skal implementere en plan for arbeidssikkerhet.

4.2.3 Arbeidsmiljø og sikkerhet skal som minimum leve opp til nasjonale krav.

4.2.4 Arbeidere (skogsarbeidere og entreprenører) skal forsynes med sikkerhetsutstyr som er passende for de arbeidsoperasjoner, som de utfører (f.eks. lokale retningslinjer for sikkerhet skal følges, følgende børe være standard: hjelm, hørselsvern, synlig vest, vernesko/støvler og sikkerhetsbukser).

4.2.5. Skogeier skal føre oppdaterte registreringer for arbeidsrelaterte ulykker.

4.2.6 Skogeiers politikker og praktikker skal sikre like behandling av arbeidere når det gjelder ansettelsesforhold, avansement, oppsigelse, lønn og sosial trygghet relatert til sysselsetting.

4.2.7 Indikatorer under kriteria 4.2 gjelder også for medlemmer av arbeidernes familie dersom de er til stede ved driftsoperasjoner i skogen.

4.3 Arbeidernes rett til å organisere seg og forhandle med arbeidsgiver skal sikres slik det framgår av ILO-konvensjonene 87 og 98.

4.3.1 Arbeidernes rett til å organisere seg og forhandle med arbeidsgiver skal sikres slik det framgår av ILO-konvensjonene 87 og 98

4.3.2 Skogeier skal følge gjeldende lovverk som berører rettigheter for arbeidstakere.

4.3.3 Skogeier er bundet av kollektivavtale for sine ansatte og må følge god skikk i arbeidslivet.

4.4 Forvaltningsplanlegging og drift skal ta hensyn til resultatene fra evalueringer av sosial påvirkning. Konsultasjoner med mennesker og grupper (både menn og kvinner) som er direkte berørt av forvaltningens virksomhet må opprettholdes og videreføres.

4.4.1 I samarbeide med lokale interessenter skal skogeieren evaluere sosio-økonomiske påvirkninger som er relatert til skogaktivitetene. Omfanget av evalueringen skal tilsvare intensiteten og størrelsen på skog-operasjonen.

4.4.2. Skogeieren skal dokumentere at input fra lokalsamfunnet er implementert i evalueringen og at skogeieren har reagert på eventuelle henvendelser i forbindelse med driftsplanleggingen og operasjoner i skogen.

4.4.3 Der skal gjennomføres konsultasjoner med mennesker eller grupper af mennesker (både menn og kvinner) som er berørt av operasjoner.

4.5 Klager skal håndteres på en hensiktsmessig måte. På samme vis skal det gis rimelig erstatning for tap eller skade som krenker juridisk rett eller sedvanerett, herunder eiendom, ressurser eller andre deler av lokalbefolkningens utkomme. Det skal treffes tiltak for å unngå denne type tap eller skader.

4.5.1 Skogeier skal treffe alle rimelige tiltak for å unngå tap eller skader for lokalbefolkning og for å unngå stridigheter vedrørende lovfestede rettigheter, kompensasjon for ødeleggelser og negative påvirkninger.

4.5.2. Det skal foreligge prosedyrer for å kunne løse eventuelle stridigheter effektivt og konsistent og prosedyrer for bestemmelse av kompensasjoner for tap eller ødeleggelse.

(NB: Se Punkt 2.3 som gjelder utfordringer i situasjoner med oppdeling av eiendom (e.g. eiendoms- eller brukerrettigheter).)

Prinsipp 5 Skogens nytteverdier

Skogbruket skal fremme effektiv utnyttelse av skogens ulike produkter og goder for å sikre økonomisk bærekraft og et bredt spekter av miljømessige og sosiale goder.

5.1 Skogbruket skal fremme økonomisk lønnsomhet og samtidig ta miljømessige, sosiale og driftsmessige hensyn og sørge for tilstrekkelige investeringer for å opprettholde skogens økologiske produktivitet.

5.1.1 Budsjettering skal omfatte de miljømessige, sosiale og driftsmessige kostnader som kreves for å opprettholde en skogforvaltning som oppfyller kravene i FSC P&C (dvs. ledelses planlegging, vedlikehold av vei, behandling av skogkultur, langsiktig sunne skoger, måling av vekst og avkastning, og investering i konservering).

5.1.2 Budsjetterte inntekter skal baseres på rimelige antakelser

5.2 Skogforvaltning og markedsføringstiltak bør oppmuntre til optimal bruk og lokal foredling av skogens mangfold produkter.

5.2.1 Skogeier skal søke optimal bruk av individuelle trær og trearter.

5.2.2 Skogeier skal oppmuntre til bruk av mindre kjente og mindre vanlige plantearter til kommersiell bruk.

5.2.3 Skogprodukter, foruten tømmer (NFTP's) bør overveies ved bruk av skogen og ved forarbeiding

5.2.4 Lokal forarbeiding eller foredling skal prioriteres der det er mulig.

5.2.5 Skogeier skal prioritere å utnytte arealer som er egnet til produksjon av kvalitetsvirke og utvikle en skog som gir grunnlag for variasjon i hugst og foryngelsesmetoder.

5.3 Avvirkning og behandling på området bør gjennomføres slik at minst mulig av skogens ressurser går tapt eller skades.

5.3.1 Skogeier skal forsikre seg om at skogskjøtselen tar vare på virkes verdiene og unngår skader på øvrige skogressurser

5.3.2Avfall som genereres i forbindelse med hugst, on-site forarbeiding og uttak skal minimeres.

(NB: Se Punkt 6 for vurdering av skade på skogressursene)

5.4 For å styrke den lokale økonomi bør skogbruket strebe etter et variert produktspekter og unngå avhengighet av ett enkelt skogprodukt

5.4.1. Skogeier skal i sitt arbeid med forvaltningsplaner legge vekt på en variert treslagssammensetning og mulighetene for et bredt spekter av skogprodukter

5.4.2 FME skal støtte lokal verdiskaping.

5.5 Skogbrukstiltak skal gjennomføres med fokus på å opprettholde eller øke verdien av skogens ressurser og utnyttelsespotensial, som for eksempel nedbørsfelt og fiskevann

5.5.1 Skogeier skal ta vare på det brede spekter av servises fra det definerte skogsareal omfattende nedbørsfelter, rekreative og kommersielle fiskevann, visuelle kvaliteter, regional biodiversitet, rekreasjon og turisme.

5.5.2 Skogeier skal beskytte bufferkantsoner langs elver, vannløp og vatn, og det må utføres konsistent med eksisterende lovverk og beste driftspraksis.

5.5.3 Skogeier bør kartlegge bufferkantsoner som øker verdien på skogservises og ressurser slik som vannbeskyttelse og fiskeri.

5.6 Høsting av skogsprodukter skal ikke overskride nivåer som kan opprettholdes på lang sikt.

5.6.1 I relevant omfang, basert på eiendommens størrelse og driftens intensitet, fastlegges nivå for tilvekst per treart på bakgrunn av empiriske data og publisert litteratur.

5.6.2 Bærekraftig hogstnivå skal fastlegges konservativt på bakgrunn av veldokumenterte og oppdaterte estimater av skogens tilvekst.

5.6.3 Hogsten skal planlegges på bakgrunn av fastlagt tilvekstnivå og hogsten må ikke overstige den tilvekst som kan opprettholdes på lang sikt.

Prinsipp 6: Miljøpåvirkninger

Skogforvaltningen skal bevare biologisk mangfold med tilhørende verdier, vannressurser, jordsmonn samt spesielle og utsatte økosystemer og landskaper. Derved opprettholdes skogens økologiske funksjoner og naturlige dynamikk.

6.1 Evaluering av miljømessig påvirkning skal gjennomføres – tilpasset forvaltningsenhetens størrelse, driftsform og påvirkede naturverdier – og integreres i skogforvaltningen på en god måte. Evalueringen skal omfatte påvirkninger på landskapsnivå og påvirkninger fra foredlingsanlegg på stedet. Miljøpåvirkninger skal vurderes før oppstart av aktiviteter som påvirker området.

6.1.1: Miljømessige vurderinger skal gjennomføres under driftsplanlegging.

6.1.2 Miljømessige vurderinger skal konsekvent gjennomføres før operasjoner igangsettes i skogen.

6.1.3 Miljømessige konsekvenser av on-site forarbeiding skal kontrolleres (f.eks. avfall, konsekvenser av konstruksjoner

6.1.4 Konsekvenser av skogforvaltningen på landskapsnivå skal overveies.

6.1.5 Bare relevant for SLIMF skogeiendommer. (NB!: ovennevnte indikatorer gjelder da ikke). Før igangsetting av en operasjon, skal mulige negative miljøkonsekvenser identifiseres og operasjonen skal designes til å minimere disse. Vurderinger skal ikke nødvendigvis dokumenteres med mindre det kreves i henhold til gjeldende lovverk.

6.2 Det skal være regler og rutiner for å verne truede og utsatte arter og deres leveområder (f. eks. yngle-, spill- og beiteplasser). Det skal etableres hensyns- og verneområder tilpasset skogbruksforetakets størrelse og intensitet og hvor spesielle de aktuelle ressursene er. Jakt, fiske, fangst og samlervirksomhet som kan ha negative konsekvenser skal kontrolleres.

6.2.1 Den sannsynlige tilstedeværelse av sjeldne eller truede arter og deres leveområder (f.eks. hekke- og beiteområder) skal vurderes på grunnlag av best tilgjengelig informasjon.

6.2.2 Treslag på nasjonale og / eller internasjonale lister over utrydningstruede arter (f.eks. CITES vedlegg 1, nasjonale lister) skal ikke hugges.

6.2.3 Avhengig av omfanget og intensiteten av skogforvaltningen, skal bevaringssoner, verneområder og andre beskyttelsestiltak etableres på bakgrunn av tekniske kompetanser og krav med det formål å beskytter sjeldne, truede og utsatte arter og leveområder.

6.2.4 Beskyttelsessoner bør markeres på kart og dersom det er mulig også i marka.

6.2.5 Der skal implementeres effektive prosedyrer for å verne beskyttelsessoner, identifiserte arter og deres leveområder ved driftsoperasjoner.

6.2.6 Jakt, fiskeri, snarefangst og NTFP innsamling skal kontrolleres i skogen.

6.2.7 Bare relevant for SLIMF skogeiendommer. (NB!: Indikatorer 6.2.1 – 6.2.5 gjelder da ikke). Dersom der finns informasjon om sjeldne, truede og utsatte arter og deres leveområder skal denne informasjon benyttes til å beskytte disse ressurser.

6.2.8 I gjennomsnitt skal 10 stormstabile trær per hektar stå igjen til naturlig nedbrytning, dersom det er mulig i grupper. Disse trærne skal fortrinnsvis velges blant de eldste trærne i bestanden.

6.2.9 Skogeier skal sikre at død ved på jorden som er eldre enn 5 år ikke fjernes under hogstoperasjoner.

6.3 Økologiske funksjoner og verdier i skogen skal opprettholdes, bedres eller gjenopprettes. Dette gjelder blant annet:

a) Foryngelse og suksesjon
6.3.1 Skogoperasjoner som forringer ressursene i skogen utføres ikke, i henhold til skogloven
6.3.2 : Der forholdene ligger til rette for det skal naturlig foryngelse og / eller frøtrestillingshogst benyttes.

b) Mangfoldet av gener, arter og økosystemer
6.3.3. Skogtrærnes naturlige genetiske variasjon skal ivaretas.
6.3.4 Dokumentasjon på trærs og frøs opprinnelse bevares.

c) Naturlige sykluser med betydning for produktiviteten i skogen som økosystem
6.3.5 Skogforvalteren skal ha bestandsspesifikk data eller offentlige analyser av lokale skog-øko-systemer, som leverer informasjon om skogeiendommen når det gjelder:
- Foryngelse og suksesjon
- Genetikk, arter og økosystemets diversitet
- Naturlige sykluser som påvirker produktiviteten.

6.3.6 Skogforvaltningen skal opprettholde, styrke eller gjenetablere skogeiendommens økologiske funksjoner og verdier ut fra dataene under 6.3.1. Forvaltningssystemet skal inkludere:
- Silvikulturel og andre forvaltningsprinsipper som er relevante for skogøkosystemets funksjon, struktur, diversitet og suksesjon.
- Om det er relevant, en plan for gjenetablering av degraderte områder.
- Naturlig foryngelse, med mindre data viser at supplerende planting og kunstig planting vil øke eller gjenetablere genetikk, arter eller økosystemets artsrikdom

6.4 Et representativt utvalg av eksisterende økosystem i landskaps økologisk perspektiv skal vernes, slik at deres naturlige tilstand beholdes. Dette skal registreres på kart. Areal og tiltak vurderes i forhold til virksomhetens størrelse og intensitet og hvor spesielle de berørte ressursene er.

6.4.1 Representative eksempler på eksisterende økosystemer skal kartlegges og beskyttes i deres naturlige tilstand, på grunnlag av identifisering av biologiske nøkkelområder og/eller ved konsultasjon med miljørelaterte interessenter, lokale myndigheter og vitenskapelige autoriteter.

6.4.2 I samarbeide med eksperter, skal gjenetablering og beskyttelse defineres, dokumenteres og gjennomføres i skogen.

6.4.3 Bare relevant for SLIMF skogseiendommer. (NB!: ovennevnte indikatorer gjelder da ikke). Dersom det fins kjente representative eksempler på økosystemer skal disse beskyttes.

6.4.4 Minimum 5 % av skogsarealet skal forvaltes som biologisk viktige områder. Skogforvaltningsenheter kan gjennom skrevne avtaler inngå samarbeide for å leve opp til kravet.

6.5 Skriftlige retningslinjer skal utarbeides og implementeres for å kontrollere erosjon, beskytte vannressurser og unngå skader på skog ved avvirkning, veibygging og alle andre teknisk inngrep.

6.5.1 Alle skogsoperasjoner som potensielt kan forårsake negative miljømessige konsekvenser (identifisert i 6.1) skal ha nedskrevne retningslinjer for akseptable praksis som skal være tilgjengelig for skogforvaltere og veiledere. Disse retningslinjer skal som minimum leve opp til kravene i nasjonale- eller regionale beste-praksis på området.

6.5.2 Kart og / eller arbeidsplaner skal produseres i et omfang som gjør det mulig effektivt å overvåke jordsmonn og vannressursforvaltning og verneaktiviteter.

6.5.3 Topografiske kart bør forberedes før hogst eller veibyggingsaktiviteter

6.5.4 Topografiske kart bør inneholde informasjon om områder som er egnet for hogstaktiviteter under alle værforhold og områder som bare er egnet for hogst i tørt vær. Utslepingsveier, losseramper eller tømmerplasser, grøfting, buffer-soner, og verneområder bør også registreres på kart.

6.5.5 Skogspersonnel og entreprenører skal motta opplæring for å kunne leve opp til kravene.

6.5.6 Veibyggings-, vedlikeholds- og lukkestandarder skal følges i skogen.

6.6 Skogforvaltningen skal fremme utvikling og bruk av miljøvennlige metoder for pest- eller skadedyrbekjempelse og unngå bruk av pesticider. WHOs Type 1A og 1B og klorerte hydrokarbon-pesticider, pesticider som er tungt nedbrytbare eller toksiske med derivater som forblir biologisk aktive og akkumuleres i næringskjeden med utilsiktede virkninger, i tillegg til pesticider som ikke er tillatt etter internasjonale avtaler, er forbudt. Dersom kjemikalier blir brukt, skal riktig utstyr brukes og opplæring gis for å unngå helse- og miljørisiko.

6.6.1: Skogforvaltningen skal benytte silvikulturelle metoder, integrert skadedyrbekjempelse og strategier for kontroll av uønsket vegetasjon, som resulterer i minst mulige miljømessige konsekvenser. Pesticider benyttes bare dersom ikke kjemiske tiltak er beviselig ineffektive eller uforholdsmessig kostbart.

6.6.2 Dersom pesticider benyttes, stilles følgende krav:
- En komplet registrering av kjemikalier på lager skal være tilgjengelig og inspeksjon av lagerfasiliteter skal verifisere at registreringen er komplet og nøyaktig.
- Det skal oppbevares lister over kjemikalier som benyttes på skogseiendommen og listene skal inkludere produktnavn, lokasjon og hvordan kjemikalet benyttes, total mengde av kjemikalet og datoer for bruk av kjemikalet.
- Sikkerhetsforskrifter, bruksveiledning (bruk av korrekt verneutstyr) og oppbevaringsprosedyrer skal følges; og
- Personell og entreprenører skal motta utdannelse i håndtering, bruk og oppbevaring av kjemikalier.

6.6.3 Kjemikalier som er forbudt av FSC (FSC-POL-30-601), er dem som er forbudt i Europa, U.S.A og spesielle land, eller WHO (Verdens helseorganisasjon) Type 1A eller 1B og klorerte hydrokarbon-pesticider, må ikke anvendes. En formel unntakelse kan utstedes av FSC. I sådanne tilfeller skal skogeiendommen følge vilkårene for det formelle unntak.

6.7 Kjemikalier, emballasje, uorganisk avfall i fast form eller væskeform, inklusive drivstoff og olje, må deponeres på miljømessig forsvarlig vis på dertil egnede steder.

6.7.1 Kjemikalier, bokser, flytende og fast ikke-organisk avfall skal deponeres adskilt i egnede områder på miljømessig og lovlig forsvarlig vis uansett om det kommer fra skogsoperasjoner eller forarbeidningsaktivitet.

6.7.2: Prosessmaskiner med store oljemengder under høyt trykk skal ha utstyr som begrenser oljeutslippet til et minimum ved et eventuelt slangebrudd e.l.

6.8 Bruk av biologisk bekjempelse skal dokumenteres, minimaliseres, overvåkes og kontrolleres strengt i samsvar med nasjonal lovgivning og internasjonalt anerkjente vitenskapelige protokoller. Bruk av genmodifiserte organismer er ikke tillatt.

6.8.1: Bruk av biologisk bekjempelse skal dokumenteres, minimaliseres, overvåkes og kontrolleres strengt

6.8.2 Bruk av genmodifiserte organismer er ikke tillatt.

6.9 Bruken av fremmede arter skal kontrolleres nøye og overvåkes aktivt for å unngå uheldig økologisk påvirkning.
6.9.1: Ved skogreising og foryngelse etter hogst skal norske treslag benyttes.

6.9.2: Utenlandske treslag kan også benyttes i mindre omfang for produksjon av spesialkvaliteter.

6.9.3: Spredning av utenlandske treslag skal holdes under kontroll

6.10 Konvertering av skog til plantasjer eller annet enn skogbruk skal ikke forekomme med mindre slik konvertering:
a) bare berører en meget begrenset del av skogforvaltningsenheten
b) ikke skjer på områder med høy verneverdi, eller
c) med sikkerhet medfører åpenbare og langsiktige verne- og bruksfordeler for hele forvaltningsenheten

6.10.1 Konvertering av skogareal eller andre truete ikke-skogbevokste habitater, til plantasjer eller ikke skogbevokst land må ikke forekomme med mindre konverteringen lever opp til kravene under Prinsipp 6.10.2-6.10.5.

6.10.2 Dersom konvertering av skog forekommer må det være i en meget begrenset skala og ikke berøre et areal større enn 5 % av skogeiendommens areal over en 5-årig periode. (Se FSC-DIR-20-007-ADV-10)

6.10.3 Dersom konvertering finner sted skal skogforvalter påvise langsiktige bevaringsmessige fordeler av konverteringen på tvers av hele skogseiendommen.

6.10.4 Plantasjer eller arealer uten skogsvekst skal ikke erstatte skog med høy bevaringsverdi, dersom konvertering finner sted.

Prinsipp 7: Forvaltningsplan

En skriftlig forvaltningsplan – tilpasset enhetens størrelse og virksomhet – skal utarbeides og holdes oppdatert. De langsiktige målene med forvaltningen og virkemidlene for å oppnå målene skal beskrives tydelig.

7.1 Forvaltningsplanen og medfølgende dokumenter skal inneholde:
a) Forvaltningsmål
b) Beskrivelse av de skogressursene som skal forvaltes, miljømessige begrensninger, status for arealbruk og eierskap, sosio-økonomiske forhold og en oversikt over tilgrensende arealer
c) Beskrivelse av skogkultur og/eller andre forvaltningssystemer basert på den aktuelle skogsøkologi og opplysninger om registrerte ressurser
d) Grunnlag for årlig hogst og treslagsvalg
e) System for overvåking av tilvekst og skogens dynamikk for øvrig
f) Miljøtiltak basert på miljømessige vurderinger
g) Prosedyrer for identifisering og beskyttelse av sjeldne og truede arter
h) Kart som beskriver skogens ressursgrunnlag, inklusiv verneområder, planlagte forvaltningstiltak og eiendomsforhold
i) Beskrivelse av og begrunnelse for hogstmetoder og utstyr som benyttes.

7.1.1 For skogseiendommen skal forvaltningsplanen og medfølgende dokumenter inneholde følgende:
a) Forvaltningsmål
b) Beskrivelse av de skogressurser som skal forvaltes, miljømessige begrensninger, status for arealbruk og eierskap, sosio-økonomiske forhold og en oversikt over tilgrensende arealer
c) Beskrivelse av skogkultur og/eller andre forvaltningssystemer basert på den aktuelle skogsøkologi og opplysninger om registrerte ressurser
d) Grunnlag for årlig hogst og treslagsvalg
e) Beskrivelse og begrunnelse for metodene for skogdriften og deres skogkulturelle og økologiske rasjonale. F.eks. basert på areal-spesifikk skogdata eller offentliggjorte analyser av lokal skogøkologi og skogkultur.
f) Uttaksrate for skogsprodukter (tømmer og ikke-tømmer produkter etter relevans) og begrunnelse for artsvalg.
g) Metoder til identifisering og vern av truede, utsatte eller sjeldne arter og / eller deres leveområder.
h) Kart som beskriver skogens ressurser, inklusive skogtyper, elver, vannløp, veier, tømmerplasser, produksjonsfasiliteter, vernede områder, unike biologiske og kulturelle ressurser og andre planlagte forvaltningstiltak.
i) Miljømessige sikkerhetstiltak basert på miljømessige vurderinger (se kriterie 6) og
j) Planer for overvåking av skogens vekst, foryngelse og dynamikk.

7.1.2 NFTP ressurser og bruk bør registreres og forvaltningen av disse bør overveies i forbindelse med planlegging.

7.1.3 Kart som presenteres skal være nøyaktige og tilstrekkelige til å kunne veilede ved skogaktiviteter.

7.1.4 Forvaltningsplaner eller relaterte årlige driftsplaner eller hogstplaner skal være tilgjengelig for personale og skal benyttes i skogen.

7.1.5 **Gjelder kun for SLIMF FME:** (NB: ovennevnte indikatorer gjelder ikke) En skriftlig ledelsesplan eksisterer som inkluderer i det minst følgende punkter:

7.1.5.1 Mål for ledelsen;
7.1.5.2 Beskrivelse av skogen;
7.1.5.3 Hvordan måloppnåelsen vil bli oppnådd, avvirkingsmetoder og skogkultur (flathogst,

selektiv hogst, tynning) for å to sikre bærekraft;

7.1.5.4 Bærekraftig avvirkning begrensninger (som må være tilpasset til FSC punkt 5.6);

7.1.5.5 Miljømessig- og sosial innvirkning på planen;

7.1.5.6 Konservering av sjeldne arter og enhver høy konsentrat av verneverdige arter;

7.1.5.7 Kart over skogen som viser vernede områder, planlagt skogsavvirkning og eierskap til skogen; og,

7.1.5.8 Tidsplan.

7.2 Forvaltningsplanen skal revideres periodisk og justeres i tråd med resultatene av overvåkning og ny vitenskapelig eller teknisk kunnskap, samt ta hensyn til skiftende miljømessige, sosiale og økonomiske forhold.

7.2.1: En teknisk sunn og finansiell realistisk tidsramme skal eksistere for justering og evaluering av forvaltningsplanen.

7.2.2 Forvaltningsplanen skal evalueres og evt. justeres med rimelige konsistente tidsintervaller.

7.2.3 Evaluering av forvaltningsplanen skal inneholde resultater fra overvåking eller ny vitenskapelig eller teknisk informasjon relatert til endringer i skogkultur, miljømessige, sosiale og økonomiske forhold.

7.2.4 Bare relevant for SLIMF skogeiendommer. (NB!: ovennevnte indikatorer gjelder da ikke). Forvaltningsplaner skal revideres og oppdateres minst hver 5. år og resultater av overvåking skal implementeres, for å kunne planlegge og implementere fremtidig forvaltning.

7.3 Skogsarbeidere trenes hensiktsmessig og få oppfølging for å sikre at forvaltningsplanen blir implementert på en god måte.

7.3.1 Skogeier skal dokumentere at skogsarbeidere har mottatt tilstrekkelig informasjon og trening til å kunne implementere forvaltningsplanen i den praktiske skogsdrift. **Aktuelt for alle FME inkludert SLIMF.**

7.3.2 For store skogseiendommer skal det dokumenteres at der er implementert en formel plan for trening av skogsarbeidere. Treningsplanen skal have relasjon til forvaltningsplanen.

7.3.3 Skogseiendommen skal sørge for tilstrekkelig overvåking og veiledning av skogsarbeiderne med det formål å sikre korrekt implementering av forvaltningsplanen. **Aktuelt for alle FME inkludert SLIMF**

7.4 Et sammendrag av forvaltningsplanens hovedelementer skal gjøres offentlig tilgjengelig, og skal inkludere Prinsippene under 7.1, samtidig med at konfidensiell informasjon forblir konfidensiell.

7.4.1 Skogeiendommen skal offentliggjøre et sammendrag av forvaltningsplanen som inneholder informasjoner om temaene nevnt under kriterie 7.1.

7.4.2 For SLIMF skogeiendommer gjelder (NB!: ovennevnte indikatorer gjelder da ikke): På forespørsel skal skogseiendommen tilgjengelig gjøre relevante deler av forvaltningsplanen for aktører som er direkte påvirket av skogforvaltningen.

Prinsipp 8: Overvåking og kontroll

Overvåking skal gjennomføres - tilpasset graden av skogbrukstiltakenes intensitet og innvirkning, for å vurdere skogens tilstand, utbyttet av skogprodukter, virkes flyten, forvaltningstiltak og deres sosiale og miljømessige innvirkninger.

8.1 Hyppigheten og graden av overvåking bør bestemmes av skogbruksvirksomhetens omfang og innvirkning, samt hvor komplekst og utsatt det aktuelle miljøet er. Overvåkingsmetodikken bør være konsistent, mulig å gjenta og utformet slik at resultatene blir mulige å sammenligne over tid og kan gi grunnlag for å vurdere endringer.

8.1.1: Det skal eksistere en implementert plan og et design for periodisk overvåking og rapportering basert på konsistente prosedyrer som er mulig å gjenta.

8.1.2: Hyppigheten og intensiteten av overvåkingen skal være tilpasset operasjonens størrelse og kompleksitet og sårbarheten av de forvaltede ressurser.

8.1.3 Bare relevant for SLIMF skogeiendommer. (NB!: ovennevnte indikatorer gjelder da ikke). Skogeiendommen skal gjennomføre jevnlig og konsistent overvåking i forbindelse med hogstoperasjoner og gjenetablering av skog.

8.2 Skogforvaltningen bør innhente relevant informasjon for i det minste å kunne følge opp følgende indikatorer:
a) Avkastet på alle høstede skogprodukter
b) Skogens tilvekst, foryngelse og generelle tilstand
c) Sammensetning og observerte endringer i flora og fauna
d) **Miljømessige og sosiale effekter av hogst og annen virksomhet**
e) **Kostnader, produktivitet og effektivitet i skogforvaltningsvirksomheten**

8.2.1 Overvåkingsplanen skal være teknisk sunn og identifisere / beskrive observerte forandringer i forhold som:
- Skogkultur (tilvekstrater, foryngelse og skogens tilstand, typisk en del av et passende og kontinuerlig skogovervåkings-/ registreringssystem)
- Kommersiell høst inkludert NTFP's
- Miljø (miljømessige forandringer som påvirker flora, fauna, jordsmonn og vannressurser), (skadedyrangrep, invasive arter, hekkeområder for utsatte fuglearter)
- Sosio-økonomiske aspekter (skogforvaltnings-kostnader, avkast for alle produkter og endringer i samfunns- og arbeidstakerrelasjoner eller forhold, ulykkesstatistikk)
- Identifiserte forekomster av skogelementer med høy bevaringsverdi.

8.2.2 Bare relevant for SLIMF skogeiendommer. (NB!: ovennevnte indikatorer gjelder da ikke). Skogeiendommen skal som minimum overvåke og registrere følgende:
- Mengde høstede produkter
- Jevnlig overvåking av alle identifiserte elementer av høy bevaringsverdi.
- Invasive eksotiske arter
- Vekst og regenerering av forvaltede arter
- Inspeksjon etter hogst med fokus på erosjonsrisiko og vurdering av gjenværende areal
- Periodisk registrering av stående tømmer.

8.3 Skogforvaltningen skal fremskaffe dokumentasjon som gjør det mulig for oppfølgings- og sertifiseringsselskap å følge hvert skogsprodukt tilbake til sin opprinnelse. (Sporbarhetslinjen/" chain of custody").

8.3.1 Volum og kildedata for høstede produkter skal være tilgjengelig i skogen, ved transporten, på midlertidige lagerplasser (f.eks. tømmerplasser) og produksjonsfasiliteter kontrollert av skogeiendommen. (Gjelder ikke for SLIMF's)

8.3.2 Salgsfaktura og andre dokumenter relatert til salg av sertifiserte produkter skal påføres sporbarhetssertifikatkode, i korrekt format (f.eks.: NC-FM/COC-XXXXXX)

8.3.3 Sertifiserte skogprodukter skal kunne separeres fra ikke-sertifiserte produkter ved hjelp av merking, separat oppbevaring, og salgsdokumenter frem til salgstidspunktet (frem til «forest-gate»)

8.3.4 Bare relevant for SLIMF skogeiendommer. (NB!: indikatorer 8.3.1 og 8.3.3 gjelder ikke), Dokumentasjon skal være tilgjengelig så produkter kan spores fra skogen til «forest-gate».

8.4 Resultatene fra overvåkingen må innarbeides i gjennomføringen og revisjonen av forvaltningsplanen.

8.4.1 Skogeiendommen skal demonstrere at overvåkingsresultatene er inkludert i revidering av forvaltningsplanen.

(For SLIMF se punkt 7.2)

8.5 Skogforvaltningen skal offentliggjøre en oppsummering av overvåkingen, inkludert punktene under 8.2, samtidig som konfidensiell informasjon forblir konfidensiell.

8.5.1. For store skogeiendommer gjelder at resultater av overvåking skal inkluderes i sammendrag og andre offentlig tilgjengelige dokumenter.

8.5.2. For mellomstore og SLIMF skogeiendommer gjelder (ovennevnte indikator gjelder ikke): På oppfordring skal skogeiendommen tilgjengelig gjøre relevante deler av forvaltningsplanen for interessenter som er direkte påvirket av skogeiendommens driftsaktiviteter (f.eks. nabo grunneiere)

Prinsipp 9: Pleie og bevaring av skog med høy verneverdi: (High Conservation Value Forests, HCVF)

9.1 Det skal gjennomføres en vurdering av om egenskapene for skog med høy verneverdi. Omfanget av vurderingen skal være tilpasset skogbrukets størrelse og intensitet.

9.1.1. Skogeiendommen skal ha gjennomført en vurdering for å kunne identifisere verdier av høy bevaringsverdi. En slik vurdering bør inkludere:
- Konsultasjon med vernedatabaser og kart.
- Gjennomgang av primær og sekundær data som er innsamlet av skogspersonell, konsulenter og veiledere i forbindelse med skogtakseringer av det aktuelle skogsareal.
- Intervjus med miljø-/biologispesialister, lokale samfunn og vitenskapelige eksperter osv.
- Dokumentasjon av trusler mot verdier av høy bevaringsverdi
- Dersom det finns trusler mot verdier av høy bevaringsverdi (HCV) eller dersom skog av høy bevaringsverdi (HCVF) finns, skal handlinger identifiseres som adresserer truslene.

9.1.2 For store skogeiendommer gjelder at:
- Det skal produseres en skriftlig evaluering som identifiserer HCV eller HCVF med forslag til sikring av at disse vernes.
- Gjennomføre pålitelige, uavhengige, teknisk kvalifiserte gjennomsyn av HCVF vurderingene og relaterte anbefalinger for adressering av HCV trusler og vernetiltak
- Demonstrere at pålitelige tiltak iverksettes for å kunne adressere vern og trusselreduksjon av HCV og HCVF

9.1.3 Bare relevant for SLIMF skogeiendommer. (NB!: indikatorer over gjelder ikke) Det skal være gjennomført høringer med lokale miljørelevante aktører, myndigheter eller eksperter for å identifisere HCV's eller HCVF's. Dersom HCV eller HCVF finnes skal skogeiendommen gjennomføre alle rimelige tiltak for å verne disse verdier og redusere trusler.

9.2 Sertifiseringsprosessens konsultative del skal fokusere på de identifiserte verneverdiene og forvaltningsalternativer for å ivareta dem.

9.2.1 Skogeier skal konsultere relevante partsgrupper angående identifisering av HCVF og forvaltningsstrategier for å ta vare disse.

9.2.2 Store skogeiere skal dokumentere hvordan konsulteringen av partsgrupper har vært benyttet i forbindelse med identifisering av HCVF og utvikling av forvaltningsstrategier.

9.3 Forvaltningsplanen skal inneholde spesifikke tiltak som sikrer at verneverdiene ivaretas og/eller bedres med tanke på føre-var-prinsippet. Disse tiltak skal inkluderes i den offentlige tilgjengelige oppsummering av forvaltningsplanen.

9.3.1 Om det finnes skog med høy verneverdi skal plandokumenter beskrive tiltak som sikrer at verneverdiene ivaretas og/eller bedres på de spesifikke lokaliteter

9.3.2 Tiltak til sikring av skog med høy verneverdi skal spesifikt inkluderes i det offentlig tilgjengelige sammendrag av forvaltningsplanen.

9.4 Årlig kontroll skal utføres for å evaluere effekten av de gjennomførte tiltak for å bevare eller bedre verneverdiene.

9.4.1: Et system for kontinuerlig overvåking av HCVF verdier skal implementeres i skogeiendommens planlegnings-, overvåkings- og rapporteringsprosedyrer

Prinsipp 10: Plantasjer

Plantasjer skal planlegges og forvaltes i samsvar med prinsipper og kriterier 1 – 10. Da plantasjer kan gi en rekke sosiale og økonomiske fordeler og videre kan medvirke til å dekke verdens behov for skogprodukter, bør de komplementere skogsdriften med tanke på å redusere presset på naturlige skoger og med tanke på å fremme restaurering og vern av disse.

10.1 Formålet med skjøtsel av en plantasje og formålene for vern og restaurering av naturskog, må nevnes eksplisitt i forvaltningsplanen og gjøres synlig ved implementering av planen.

10.1.1. Formålet med planting av trær skal fremheves i forvaltningsplanen, men klare opplysninger om forholdet mellom planting og skogkultur, sosio-økonomi og miljørelaterte forhold i regionen.

10.1.2. Forvaltningsformål for vern av naturskog og gjenetablering skal beskrives i forvaltningsplanen.

10.1.3 Forvaltningsformål, spesielt de som er relatert til vern av naturskog og gjenetablering skal fremgå tydelig gjennom driftsaktiviteter.

10.2 Plantasjenes utforming og avgrensing bør fremme vern og restaurering av naturskog og ikke øke presset på denne. Viltpassasjer og kantsoner må etableres, og plantasjene skal ha en bestandssammensetning med varierte aldersklasser og omløpstider. Dette skal vurderes ut fra forvaltningsenhetens størrelse. Plantasjenes størrelse og utforming må tilpasses landskapet og bestandsmønsteret som finnes i naturlige landskap.

10.2.1: Skogeiendommen skal gjennom aktiviteter demonstrere sitt engasjement i vern, og gjenetablering av nøkkelområder for naturskog på skogeiendommens arealer.

10.2.2 Buffersoner langs vassdrag og ved vann skal etableres i henhold til" best-practice" for regional forvaltning eller lokal lovverk og regulativer. Buffersoner bør avmerkes på kart.

10.2.3 Viltpassasjer og kantsoner skal etableres og fordeles passende over plantasje arealet ved konsultasjon med anerkjente eksperter.

10.2.4 Plantasjer skal designes så landskapets visuelle karakter opprettholdes eller forbedres. (F.eks. designet er basert på skala og intensitet av det naturlige mønster for landskapet)

10.3 Variasjon ved utforming av plantasjer er å foretrekke med sikte på å fremme økonomisk, økologisk og sosial stabilitet. Slik variasjon kan gjelde størrelse og fordeling av forvaltningsenhetene i landskapet, antall arter og deres genetiske sammensetning samt aldersklasser og bestandsstrukturer i plantasjen.

10.3.1 Forvalting av plantasjer skal bevare og bedre landskapsdiversiteten ved å variere bestandsstørrelse og sammensetning, arter, genetisk variasjon, aldersfordeling og struktur.

10.3.2 Der bør legges vekt på planting og / eller gjennomført forskning om arter som er opprinnelige i regionen.

(Note: Se også kriteria 6.4 og 6.10)

10.4 Gjenplantningsarter velges ut fra hvor godt tilpasset de er voksestedet og hvor hensiktsmessige artene er i forhold til forvaltningsmålene. For å styrke bevaringen av det biologiske mangfoldet, skal lokale arter og provenienser foretrekkes fremfor fremmede arter både ved etablering av plantasjer og ved restaurering. Fremmede arter, som utelukkende skal brukes når de er markant bedre enn lokale arter, må overvåkes nøye for å oppdage unormal dødelighet, sykdommer eller insektangrep og andre negative økologiske effekter

10.4.1. Plantasjearter skal velges ut fra tilpasning til plantested (jordsmonn, topografi og klima) og ut fra forvaltningsformål)

10.4.2 I tilfeller hvor eksotiske arter er blitt valgt, skal skogseiendommen rettferdiggjøre valget av nettopp denne arten og demonstrere nettopp denne arten yter mer enn andre lokale arter.

10.4.3 Ingen arter skal plantes i stor skala før lokale forsøk er utført eller erfaring har vist at de er økologisk veltilpasset lokaliteten og at deres eventuelle invasive tendenser kan kontrolleres

10.4.4 Når eksotiske arter benyttes skal det kunne dokumenteres at der finnes spesifikke metoder for å forebygge spontan foryngelse utenfor plantasjeområdet, uvanlig dødelighet, sykdommer, insektangrep og andre miljømessige effekter.

10.5 En del av det totale forvaltningsområde skal forvaltes slik at naturlig skog gjenopprettes. Omfang og tilpasninger skal ses i forhold til størrelsen på plantasjen og regionale forhold.

10.5.1. Representative deler av det eksisterende økosystem skal vernes eller gjenetableres og utvalget skal bestemmes ut fra identifikasjon av nøkkelbiotoper, konsultasjon med interessenter, lokale myndigheter og vitenskapelige autoriteter. (Note: Se også kriterie 6.4)

10.5.2 Bare relevant for SLIMF skogeiendommer. (NB!: indikatorer over gjelder ikke). Plantasje design og forvaltningsmetoder skal verne økologiske verdier, spesielt i forbindelse med vernede elementer og områder.

10.6 Tiltak skal gjennomføres for å opprettholde eller forbedre jordsmonnets struktur, produksjonsevne og biologisk aktivitet. Metoder, utvinningstakt, bygging og vedlikehold av veier samt artsvalg skal ikke resultere i utarming av jorda eller ha negativ effekt på vannkvalitet, vannmengde eller resultere i vesentlige endringer i vassdrags avrenningsmønstre.

10.6.1: Der skal tas spesielle hensyn for å bevare og re-etablere jordsmonnets struktur, produksjonsevne og biologisk aktivitet.

10.6.2: Design og forvaltning av plantasjer må ikke føre til degenerering av jordsmonn.

10.6.3: Skogsoperasjoner må ikke føre til degenerering av vannkvalitet eller påvirke lokal hydrologi negativt.

10.6.4 I tilfeller hvor negative effekter på jordsmonn eller vannressurser identifiseres, skal skogeiendommen redusere eller eliminere disse effekter.

10.7 Tiltak skal gjennomføres for å hindre eller minimalisere utbrudd av skadedyr, sykdommer, brann og innføring av arter som lett kan spre seg. Integrert bekjempelse av skadedyr skal utgjøre en vesentlig del av forvaltningsplanen, primært basert på forebyggende arbeid og biologiske kontrollmetoder fremfor kjemisk bekjempelse. Forvaltningen av plantasjer skal søke unngå kjemiske pesticider og kunstgjødsel, også i planteskoler. Bruken av kjemikalier dekkes også i kriterium 6.6 og 6.7.

10.7.1. Forholdsregler skal tas for å forhindre eller begrense angrep av skadeinsekter, sykdommer, brann og uønsket spredning av utenlandske treslag.

10.7.2 Det skal eksistere en plan for brannbekjempelse og kontroll.

10.7.3 Det skal eksistere en plan for identifisering av skogssykdommer med bestemmelse av akseptable skader og planer for handling dersom skadenivået ikke kan aksepteres. Der skal også eksistere alternative metoder for å imøtegå sykdomstrusler.

10.7.4 Skogeiendommen skal ha en politikk og strategi for å minimere bruk av kjemiske bekjempelsesmidler og gjødsel.

10.8 Regelmessig kontroll og oppfølging av plantasjene, tilpasset virksomhetens størrelse og variasjon, skal blant annet omfatte evaluering av økologiske og sosiale effekter både i plantasjen og i tilgrensende områder (for eksempel naturlig gjenvekst, innvirkning på vannressursene, jordas fruktbarhet samt lokal trivsel og velvære). I tillegg skal elementene som behandles i prinsipp 8, 6 og 4 inkluderes. Ingen arter skal plantes i stor skala før lokal utprøving og/eller erfaring har vist at de er økologisk veltilpasset stedet, ikke sprer seg og ikke har betydelig negativ innvirkning på andre økosystem. Spesielt bør det legges vekt på sosiale forhold ved jordervervelse for plantasjeetablering, spesielt skal det tas vare på lokale eierrettigheter, bruksretter eller adgangsrett.

10.8.1: Overvåking skal inkludere evaluering av potensielle on-site og off-site økologiske og sosiale effekter av plantasjedriftsaktiviteter (Se også kriteria 8.2).

10.8.2: Bare relevant for SLIMF skogseiendommer. (NB!: indikatorer over gjelder ikke) Skogseiendommen skal dokumentere negative miljømessige og sosiale effekter av og utvikle og implementere metoder for å imøtegå effektene.

10.8.3: Kjøp av land og forpaktning av land til plantasjeformål må ikke påvirke samfunn og / eller ressurser som benyttes av lokalbefolkning.

(Se kriterie 10.4 vedr. eksotiske eller invasive arter)

10.9 Plantasjer etablert i områder som er konvertert fra naturskog etter november 1994 kan normalt ikke kvalifiseres til sertifisering. Imidlertid kan sertifisering tillates i tilfeller der det kan fremlegges tilstrekkelige bevis for at forvalteren/eieren ikke er ansvarlig, direkte eller indirekte, for denne konverteringen

10.9.1. Plantasjer etablert i områder som er konvertert fra naturskog etter november 1994 kan ikke kvalifiseres til sertifisering. Imidlertid kan sertifisering tillates i tilfeller der det kan fremlegges tilstrekkelige bevis for at forvalteren/eieren ikke er ansvarlig, direkte eller indirekte, for denne konverteringen

(Note: Se også kritere 6.10)

Anneks 1: FSC Forklaring av uttrykk

Biologisk mangfold: Variasjonen hos levende organismer av alt opphav, herunder bl.a. landbaserte, marine og andre vannbaserte økosystemer og de økologiske sammenhenger som de er en del av; dette omfatter mangfold innenfor arter, mellom arter og mellom økosystemer. (Ref. "Convention on Biological diversity, 1992")

Biologiske plantevernmidler: Levende organismer som brukes for å eliminere eller regulere bestanden av andre levende organismer.

Biologiske mangfold verdier: De iboende, økologiske, genetiske, sosiale, økonomiske, vitenskapelige, pedagogiske, kulturelle, rekreasjons estetiske verdier av biologisk mangfold og dets komponenter. (Ref. "Convention on Biological diversity, 1992")

Sporbarhet: Kanalen som viser hvordan produktene distribueres fra deres opprinnelse i skogen til sluttbruker.

Kjemikalier: Utvalget av gjødsel, insektmidler, soppmidler, og hormoner som brukes i skogforvaltning.

Kriterie: En middel for å bedømme om et Prinsipp (av Forest Stewardship) er oppfylt eller ikke.

Hevdvunne rettigheter: Rettigheter som er resultat av en lang serie med vanedannende eller ordinære handlinger, stadig gjentatte, som har, på grunn av en slik repetisjon og ved uavbrutt samtykke oppnådd lovs kraft innenfor et geografisk eller sosiologisk område.

Økosystem: Et samfunn av alle planter og dyr og deres fysiske miljø som fungerer sammen gjensidig avhengig av hverandre.

Truede arter: Enhver art som står i fare for å bli utryddet i hele eller en vesentlig del av sitt område.

Eksotiske arter: En introdusert art som ikke opprinnelig tilhører området eller er stedbunden i det berørte området.

Skogens egenart: Sammensetningen, dynamikken, funksjoner og strukturelle egenskapene til en naturlig skog.

Skogforvaltning/leder: De ansvarlige for den operative forvaltningen av skogressursene og av bedriften, samt styringssystemet og strukturen, planleggingen og feltoperasjoner.

Forvaltningsenheten (FMU) (Forest management unit): et klart definert skogsområde med kartlagte grenser, administrert av en administrasjonsenhet som har et sett av tydelige mål som kommer til uttrykk i en egenutviklet flerårig forvaltningsplan.

Skog forvaltning (Forest Stewardship): skogforvaltning som, i samsvar med FSCs Prinsipper og Kriterier for Forest Stewardship, er miljømessig forsvarlig , samfunnsnyttig, og økonomisk forsvarlig.

Genmodifiserte organismer: Biologiske organismer som har blitt indusert ved ulike virkemidler for å oppnå genetiske strukturelle endringer.

Indikator: en kvantitativ eller kvalitativ variabel som kan måles eller beskrives, og som gir et grunnlag for å bedømme om en skogforvaltningsenheten er i samsvar med kravene i et FSC Kriterium. På grunnlag av disse indikatorene og det nivået de viser defineres dermed kravene for en ansvarlig skogforvaltning og er det primære grunnlaget for evaluering av skogen.

Urfolk land og territorier: Det totale miljøet på land, luft, vann, hav, sjø-is, flora og fauna, og andre ressurser som urfolk tradisjonelt har eid eller på annen måte okkupert eller brukt. (Utkast: » Declaration of the Rights of Indigenous Peoples: Part VI)

Urfolk: " De eksisterende etterkommere av de folk som befolket det gjeldende territorium i et helt land eller deler av et land på den tiden da personer av en annen kultur eller etnisk opprinnelse kom dit fra andre deler av verden, overvant dem og, etter erobringen, innvandring, eller på annen måte redusert dem til en ikke -dominant eller koloni, som i dag lever mer i samsvar med sine spesielle sosiale, økonomiske og kulturelle skikker og tradisjoner enn med de institusjonene i det landet som de nå utgjør en del av. En stat som tar inkorporerer hovedsakelig de nasjonale, sosiale og kulturelle kjennetegn ved andre segmenter av den befolkningen som er dominerende." (Definisjon under arbeid adoptert av FNs (UN Working Group on Indigenous Peoples)).

Meget verneverdig Skog (High Conservation Value Forests): Skog med høy verneverdi er de som innehar en eller flere av følgende egenskaper:

a) Skogsområder som inneholder globalt, regionalt eller nasjonalt viktige:
Konsentrasjoner av verdifullt biologisk mangfold (f.eks. endemisk/stedbundne arter, truede arter, refugier); og/eller store landskaper med skoger, som har, eller som inneholder forvaltningsenheter, hvor levedyktige bestander av de fleste, om ikke alle naturlig forekommende arter finnes i naturlig samkvem og i overflod.

b) Skogsområder som er en del av eller inneholder sjeldne, truede økosystemer eller de som er i faresonen.

c) Skogsområder som har en grunnleggende funksjon i naturen i kritiske situasjoner (f.eks. beskyttelse for vannskille, erosjonssikring)

d) Skogsområder som er avgjørende for å kunne sørge for grunnleggende behov til lokalsamfunnene (f.eks. næring, helse) og/eller viktige i forhold til lokalsamfunnets tradisjonelle og kulturelle identitet (områder av kulturell, økologisk, økonomisk eller religiøs betydning identifisert i samarbeid med slike lokalsamfunn)

Landskap: En geografisk mosaikk sammensatt av samhandlende økosystemer som igjen er resultat av påvirkning fra geologiske, topografiske, jord, klimatiske, biotiske og menneskelig samhandling i et gitt område.

Lokale lover: Inkluderer alle juridiske normer gitt av regjeringsorganer hvis jurisdiksjon er på et lavere nivå enn nasjonalt nivå, for eksempel fra Department, det kommunale og fra sedvane.

Langsiktighet: Tidsplanen til skogeier eller forvalter som er bestemt ut ifra målene i forvaltningsplanen, hvor ofte det skal høstes og forpliktelsen til å opprettholde permanent skogvern. Hvor mye tid som behøves vil variere i forhold til konteksten og de økologiske forhold, og vil være en funksjon av hvor lang tid det tar et gitt økosystem å gjenopprette sin naturlige struktur og sammensetning etter høsting eller annen påvirkning, eller å få frem modne produkter.

Lokale arter: En art som forekommer naturlig i regionen; endemisk/stedbunden til området

Naturlige sykluser: Næringsinnholds- og mineral sykluser som et resultat av samspillet mellom jord, vann, planter og dyr i skogsmiljøer som påvirker den økologiske produktivitet i et gitt område.

Naturlige skoger: Skogsområder der mange av de viktigste egenskaper og sentrale elementer til lokalt økosystemer slike som kompleksitet, struktur og mangfold er til stede, som er definert av FSC-godkjente nasjonale og regionale standarder for skogforvaltning.

Ikke-tømmer skogsprodukter: Alle skogsprodukter unntatt tømmer, inkludert andre materialer som er hentet fra trær slike som harpiks og blader, samt eventuelle andre plante- og dyreprodukter.

Andre skogstyper: Skogsområder som ikke passer kriteriene for plantasje eller naturskog og som er definert mer spesifikt av FSC-godkjente nasjonale og regionale standarder for skogforvaltning.

Føre-var tilnærming: Verktøy for gjennomføring av føre var-prinsippet.

Prinsipp: En viktig regel eller et element; i FSC, som handler om skogforvaltning.

Skogkultur: Kunsten å produsere og pleie en skog ved å manipulere det etablerte, sammensetningen og veksten til på best måte å kunne oppfylle målene for eieren. Dette kan, eller kan ikke, inkluderer tømmerproduksjon.

SLIMF (Skogforvaltning med liten eller lav intensitet): en skogstyringsenhet som oppfyller bestemte FSC krav til størrelse og/eller intensitet av hogst, og kan derfor bli evaluert av sertifiseringsorgan som bruker strømlinjeformede evalueringsprosedyrer. Gjeldende FSC kravene er definert i FSC-STD-01-003 SLIMF Eligibility Criteria.

Interessent: enkeltpersoner og organisasjoner med en legitim interesse i varene og tjenestene som tilbys av en FMU; og de med interesse i de miljømessige og sosiale virkninger av aktiviteter, produkter og tjenester til en FMU. De omfatter: de enkeltpersoner og organisasjoner som utøver lovfestet miljø kontroll over FMU; lokale folk; ansatte; investorer og forsikringsselskaper; kunder og forbrukere; miljøinteresser og forbrukergrupper og de generelle hop. (Modifisert fra Upton and Bass, 1995).

Suksesjon: Progressive endringer i artssammensetning og skogsamfunnsstruktursom følge av naturlige prosesser (ikke-menneskelige) over tid.

Bundne avtaler: Sosialt definerte avtaler mellom enkeltpersoner eller grupper, som er anerkjent av lov eller sedvane, angående " kjede av rettigheter og plikter" av eierskap, holdingselskaper, tilgang og/eller bruk av et bestemt land, enhet eller de tilhørende ressursene i området (slik som spesielle tretyper, planter, vann, mineraler, etc.).

Truede arter: Enhver art hvor enten deler eller hele området i nær fremtid er i faresonen.

Bruker rettigheter: Rettigheter for bruk av skogressurser som kan defineres av lokal sedvane, avtaler eller beskrevet av andre organer som har brukerrettigheter. Disse rettighetene kan begrense bruken av utvalgte ressurser til bestemte forbruksnivåer eller spesielle innhøstingsmetoder.

Annex 2: Liste over nasjonalt og lokalt lovverk relevant for skogforvaltningen i Norge

Skogbruksloven

http://www.lovdata.no/all/nl-20050527-031.html
http://www.lovdata.no/for/sf/sf-20050527-031.html

Annex 3: Liste over multilaterale miljøavtaler og ILO konvensjoner som er ratifiseret av Norge

ILO:
http://www.regjeringen.no/nb/dep/aid/dok/lover_regler/reglement/2000/oversikt-over-ilo-konvensjonersom-norge.html?id=106707

Miljøavtaler:
http://www.miljostatus.no/Tema/Internasjonalt/Avtaler/

Annex 4: Liste over offisielt truede arter i Norge

Rødliste over truede arter:
http://www.artsdatabanken.no/rodlistetearter

Annex 5: Sammendrag av sertifiseringsprosessen[3]

Sertifiseringsprosessen begynner med at en virksomhet sender en søknad til NEPCon. Basert på opplysningene i søknaden bestemmes omfanget av og målet med sertifiseringen i samråd med kandidatvirksomheten. NEPCon vil da foreslå en sertifiseringsprosess som enten inkluderer 1) "før-evaluering" (pre-assessment) og dernest en "hoved-evaluering" eller 2) bare en "hoved evaluering" (assessment). Alle kandidater får tildelt en NEPCon task manager som vil sørge for at planlegging og utførelse av sertifiseringsprosessen i samarbeid med kontrolløren og kandidatvirksomheten kommer til å forgå optimalt.

NEPCon revisorer er grundig utdannet i sertifiseringsprosessen og kan i tillegg orientere om pre-assessment-spørsmål enten pr. telefon eller ved et personlig møte. Revisorene har tilgang til en NEPCon manual for skogsevalueringer. Formålet med disse orienteringer og manualen er å sikre at sertifiseringsprosessen gjennomføres konsistent og grundig hele veien.

I tillegg til de følgende NEPCon prosedyrer i vår skogs-evalueringsmanual er det tre andre måter vi sikrer presisjon og rettferdighet i vår sertifisering:

1. Evalueringsarbeidet skal involvere personer med godt kjennskap til den aktuelle region og type av skogdrift som det evalueres i. NEPCon retningslinjer krever at en lokal spesialist deltar i alle evalueringer.
2. Team-medlemmene skal ha kjennskap til NEPCons sertifiseringsprosedyrer. Hver enkelt NEPCon evaluering skal ha en utpekt hovedkontrollør (ledende revisor), som må ha deltatt i et NEPCon kontrollørkurs eller nylig ha deltatt i andre NEPCon skogforvaltningsevalueringer.
3. Ved evalueringen må regions spesifikke standarder benyttes (f.eks. en akkreditert FSC standard eller en regionaliserte NEPCon interim standard som er basert på NEPCons generisk standard.

Valg av team og planlegging – NEPCon utpeker en kvalifisert hovedrevisor og andre teammedlemmer som må delta i evalueringen. Hovedrevisorens første oppgave er å sikre at alle medlemmer i teamet kjenner og forstår formålet og omfanget av evalueringsprosessen. Ansvarsområder for forskjellige deler av evalueringen (f.eks. spesielle kriterier og indikatorer) fordeles på ulike teammedlemmer avhengig av deres spesielle kompetansefelter og ekspertise. Alle teammedlemmer kan bidra til alle prinsipper, men når det angår tildelte kriterier og indikatorer er det de hovedansvarlige for datainnsamlingen som utfører analyse og notering.

Varsling av Interessent: Minst 45 dager før skogevalueringen må NEPCon varsle aktører og interessenter om den kommende evaluering og anmode om interessenters observasjoner eller kommentarer når det gjelder kandidatvirksomhetens mulige avvik i forhold til sertifiseringsstandarden.

Feltarbeid og datainnsamling – Evaluering av samsvar med standarden er basert på datainnsamling utført av revisorer ved gjennomgang av skogforvaltningsdokumenter, intervjuer med ansatte og aktører og feltobservasjoner og målinger. Teamet arrangerer åpningmøte med virksomhetens ansatte med det formålet å gjennomgå evalueringens formål, omfang, prosedyrer og sertifiseringsstandard. Revisjon av dokumenter og intervjuer med virksomhetens ansatte begynner med det samme. Evalueringsprosessen beveger seg deretter til feltarbeidsfasen. Inspeksjonsstedene bestemmes av NEPCon revisorene ut fra en omfattende gjennomgang av kandidatvirksomhetens skogeiendommer, ledelsesaktiviteter, diskusjoner med aktører og involverte parter, identifisering av kritiske problemstillinger eller utfordrende områder. Feltbesøk vil legges til skogen, prosessanlegg og til lokalområdet. Feltbesøk fokuserer på ledelsesaktiviteter i alle former og faser og ulike biologiske og fysiske forhold

[3] For en mer utførlig informasjon om prosedyrene, vennligst kontakt hovedkontoret eller regionalkontoret via www.nepcon.net.

Teammedlemmer møtes selvstendig med aktører. Ved evaluering vil all input (både konfidensielle og åpne) bli tatt i betraktning. Det gjelder innspill fra direkte berørte eller kyndige aktører, inkludert lokale samfunn, tilgrensende grunneiere, lokal skogsindustri, miljøorganisasjoner, offentlige etater og forskere. Under konsultasjoner med disse aktører forklarer teammedlemmene evalueringsprosessen, spør om meninger og samler inn inntrykk vedrørende virksomhetens prestasjon i praksis.
Data-analyse og beslutningsprosess – Løpende under evalueringen møtes teamet uavhengig for å drøfte fremdriften for innsamlingen av informasjon og for å drøfte foreløpige funn. Evalueringsteamet arbeider ut fra et konsensus mote for å analysere informasjon og bevismateriale, evaluere overensstemmelser og komme til enighet om funn i forbindelse med sertifisering av kandidatvirksomheten.

Evalueringsteamet evaluerer skogforvaltningsenhetens prestasjon i forhold til indikatorene i standarden. Alle avvik analyseres og klassifiseres som enten mindre eller større avvik. Et avvik betraktes som stort dersom det resulterer i fundamentale problemer med å oppnå formålet med det aktuelle kriteria i standarden. Motsatt betraktes et avvik som mindre dersom konsekvensene er begrenset, øyeblikkelig korrigerende tiltak har blitt tatt for å unngå å gjenta avviket og at det ikke resulterer i fundamentale problemer med å oppnå formålet med det aktuelle kriteria i standarden. For hver enkelt type avvik som observeres utarbeider evalueringsteamet en rapport for korrigerende tiltak (nonconformity report (NCR)) som klassifiseres som følger:

- **Anmodning om større korrigerende tiltak (Major NCR)** er en forbedring adressert til et større avvik som virksomheten må rette opp på innen NEPCon kan utstede sertifikatet.
- **Anmodning om mindre korrigerende tiltak (Minor NCR)** er en forbedring adressert til et mindre avvik, som virksomheten må rette opp på innen en fastsatt frist (f.eks. på kort sikt – vanligvis innen et år) i løpet av de fem år som går inne sertifikatet må fornyes (som er standard FSC-sertifiseringens kontraktsperiode), og
- **Observasjon** er et lite problem eller en tidlig fase av et problem som i seg selv ikke utløser et avvik, men som revisor vurderer kan føre til fremtidige avvik hvis ikke klienten reagerer i tide. En observasjon kan være et varselsignal om et spesielt område som krever handling dersom det ikke i fremtiden skal utvikle seg til et avvik.

Rapportskriving – Efter den praktiske evalueringen forbereder sertifiseringsteamet sertifiseringsrapporten. Denne rapporten følger et standardisert format og inkluderer detaljerte funn relevant for virksomhetens prestasjon og foreslår forhåndsbetingelser, beskriver anmodninger om korrigerende tiltak (NCR) og observasjoner.

Korrektur av evalueringsrapport av kandidatvirksomheten, uavhengig korrektur og NEPCon Beslutningskorrektur – Kandidatvirksomheten, minst en korrekturleser og regional NEPCon ansatt må lese korrektur på hver enkelt evalueringsrapport.

Sertifiseringsavgjørelse – Når de ovenstående faser er gjennomført koordinerer NEPCon hovedkvarteret sertifiseringsavgjørelsen. Dersom avgjørelsen blir en godkjennelse av sertifiseringen, blir en femårig sertifiseringskontrakt utført og det kreves årlige on-site revisjon. Dersom virksomheten ikke godkjennes for sertifisering vil det av avgjørelsen fremgå hvilke tiltak som kreves gjennomført av virksomheten for at den kan oppnå rett til et sertifikat i fremtiden.

NEPCon
Preferred by Nature™

Om NEPCon

NEPCon er en International non-Profit organisasjon. Vi arbeider for bæredyktig produksjon og handel med skog-og landbruksprodukter samt klimavennlige løsninger.

Vi hjelper andre organisasjoner med å bli en del av løsningen på noen av verdens store utfordringer, som for eksempel klimaendringer og tap av naturarv. Det gjør vi gjennom sertifisering, kompetanseutvikling og innovasjonsprosjekter.

Vi leverer FSC-sertifisering til over tusen virksomheter i treets handelskjede, fra skogeiendommen til trykkerier. Våre internasjonale FSC-kurser oppfyller FSC's formelle krav til utdannelse av ledende FSC-revisorer, og vi er engasjerte i FSC-systemet og i prosjekter, som fremmer FSC-sertifisering.

NEPCon tilbyr også PEFC, Sustainable Biomass Partnership (SBP), LegalSource og Carbon Footprint Management (CFM) sertifisering.

NEPCon | Filosoofi 31 | 50108 Tartu I Estonia
FSC™ A000535 | PEFC/09-44-02 | estonia@nepcon.net
Phone: +371 7 380 723 | Fax: + 372 7 380 724